

**Kişisel Verileri Koruma
Kurulu'nun Amazon Turkey
Perakende Hizmetleri
Limited Şirketi Hakkındaki
27 Şubat 2020 Tarihli ve
2020/173 Sayılı Kararı**

EN NAZALI

Kişisel Verileri Koruma Kurumu'na ("**Kurum**") intikal eden bir ihbar dilekçesinde ve eklerinde amazon.com.tr'nin hukuka aykırı kişisel veri işleme faaliyetlerinde bulunduğuna dair iddialarda bulunulmuş ve konunun Kurum tarafından incelenmesi talep edilmiştir.

Takiben konu hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun ("**Kurul**") 16.05.2019 tarihli ve 2019/140 sayılı kararı ile re'sen inceleme baŐlatılmıŐtır.

KARARA KONU OLAYIN ÖZETİ

Elektronik İletişimler Bakımından Kurum'a BaŐvurulması

İddia sahibi tarafından 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ("ETK") uyarınca hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcı niteliğinde olan www.amazon.com.tr internet sitesi ve bağlı uygulamalar aracılığıyla sunulan hizmetlere ilişkin olarak reklam, kampanya veya promosyon amacıyla ticari elektronik ileti gönderebilmek için ne üyelik hesabı oluşturulurken ne de alışveriş yapılırken açık rıza alınmadığı ve açık rıza dışında bir işleme nedeninin varlığına ilişkin açıklama yapılmadığı iddialarında bulunulmuştur.

İddialar

Savunmalar

Veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı olarak ticari elektronik ileti gönderildiğine ilişkin iddiaların dayanaktan yoksun olduğu, herhangi bir kanıtlayıcı belgeye dayanmadığı; konuya ilişkin usul ve esasların münferiden elektronik ticarete ilişkin mevzuat kapsamında düzenlenmiş olduğu; ihbar edenin bu mevzuat kapsamındaki Şikayet mekanizmasını kullanmak yerine Őikayetini varsayımsal tahminlere dayandırarak Kurum'a iletmiş olduğu ve ancak baŐvuranın söz konusu taleplerini Ticaret Bakanlığı'na iletmesi gerektiği belirtilmiştir.

KARARA KONU OLAYIN ÖZETİ

Pazarlama Elektronik İletişimleri İçin Zımni Rıza Alınması

Gizlilik Bildirimi'nin "Elektronik İletişimler" başlıklı birinci maddesinde "... Sözleşmesel amaçlı olarak, bizden elektronik olarak iletişim almaya onay vermektedir ve size elektronik olarak temin ettiğimiz tüm sözleşmelerin, bildirimlerin, açıklamaların ve diğer iletişimlerin, uygulanan kanunlar farklı bir iletişim şeklini öngörmediği sürece, söz konusu iletişimlerin yazılı olmasına ilişkin her türlü yasal gerekliliğe uygunluk gösterdiğini kabul etmektedir." ifadesinin kullanıldığı ve böylece amazon.com.tr sitesini sadece ziyaret eden bir kişinin ilgili hükümleri kabul ettiği ve sadece internet sitesini ziyaret etmekle elektronik iletişim kurulmasına onay verdiği şeklinde bir uygulamaya gidildiğinin görüldüğü iddia edilmiştir.

İddialar

Savunmalar

Kişisel verileri yürürlükteki mevzuata uygun işlemek konusunda şeffaflık sağlamak amacıyla "Kullanım Koşulları" ve "Gizlilik Bildirimi" metinlerinin sunulduğu; yalnız hesap oluşturulmasından sonra kayıtlı müşterilerle Amazon ürün ve hizmetlerine ilişkin elektronik iletişim kurulduğu; Amazon hesabı oluşturulduğunda ilgili müşterinin "Amazon Hesabınızı Oluşturun" sekmesine tıklayarak "Gizlilik Bildirimi"ni de kabul ettiği ("Hesap oluşturarak işbu Gizlilik Bildirimi'nde belirtilen uygulamaları kabul etmektedir."); kayıtlı bir müşteri site üzerinden sipariş verdiğinde kendisine "Gizlilik Bildirimi'nin kabul edildiğine dair tekrar hatırlatma yapıldığı ("Sipariş verdiğinizde Amazon.com.tr'nin Gizlilik Bildirimini, Kullanım ve Satış Koşullarını ve Çerez Bildirimini kabul etmiş olursunuz.") beyan edilmiştir.

KARARA KONU OLAYIN ÖZETİ

Rızanın Hizmet Şartına Bağlanması

İhbarda bulunan tarafından alışveriş yapabilmek için zorunlu olan üye hesabı oluşturulması amacıyla "Kullanım ve Satış Şartları" nı kabul ederek elektronik iletişim izni verilmiş sayılmanın özgür irade ile verilmiş bir açık rıza olarak değerlendirilemeyeceği, nitekim Kurum internet sitesinde yer verilen karar özetleri bölümünde, "Açık rızanın Hizmet Şartına Bağlanması" başlığı altında hizmetin açık rıza Şartına bağlanmış olmasının açık rızayı sakatlayacağı belirtilmiştir.

İddialar

Savunmalar

Veri sorumlusu tarafından Amazon Turkey'in kayıtlı müşterilerine ticari elektronik ileti almak istedikleri alanları kolayca seçmeleri, sınırlandırmaları veya diledikleri zaman ticari elektronik ileti almayı reddetmeleri için imkan sağladığı beyan edilmiştir.

KARARA KONU OLAYIN ÖZETİ

Verilerin Yurt Dışına Hukuka Aykırı Aktarılması

amazon.com.tr "Gizlilik Bildirimi" sayfasının "Amazon Kişisel Bilgilerinizi Paylaşıyor mu?" kısmının "Kişisel Bilgilerin Türkiye Dışına Aktarılması" alt başlığı altında "*Kişisel bilgilerinizi saklamak ve işbu Gizlilik Bildirimi'nde açıklanan amaçlar çerçevesinde işlemek için AB'ye ve AB'den Amerika Birleşik Devletleri'ne aktarabiliriz.*" şeklindeki ifadede kişisel verilerin yurt dışına aktarıldığının anlaşıldığı; ancak ne üyelik hesabı oluşturulurken ne de alışveriş yapılırken, yurt dışına aktarım için açık rıza alınmadığı, yurt dışına aktarıma ilişkin olarak Kurul izni alınmamış ise, herhangi bir açık rıza da alınmadığından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("**Kanun**") 9'uncu maddesinin ihlal edilmiş olacağı, bunun da Kurul'ca yapılacak inceleme ile ortaya çıkarılabileceği iddialarında bulunulmuştur.

İddialar

Savunmalar

Veri sorumlusu tarafından Amazon Turkey'in yurt dışına veri aktarım taahhütnameleri ile ilgili yazışmaların halihazırda Kurum'la sürdürülmekte olduğu ve kayıtlı müşterilerin kişisel verilerinin Türkiye dışına aktarıldığından/aktarılabileceğinden sadece haberdar olmadığı aynı zamanda "Gizlilik Bildirimi"ni onaylayarak bu hususu kabul etmiş olduğu beyan edilmiştir.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Ticari Elektronik İletiler Bakımından Görev Değerlendirmesi

Veri sorumlusunun iddiası, ticari elektronik iletilerin ETK ve Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve söz konusu mevzuat kapsamında şikayet mekanizmasının Ticaret Bakanlığı'nın sorumluluğunda olduğu, şikayet başvurusunda bulunabilmek için gerekli hususların Kurum'a intikal ettirilen başvuruda yer almadığı ve bu konudaki sorumluluğun da Kurum'da olmadığı yönündedir.

Kurul yaptığı değerlendirmede, ticari elektronik iletilere ilişkin ayrı bir mevzuat bulunmakla birlikte, telefon numarası, e-posta adresi gibi bilgilerin bir veri kayıt sisteminde depolanması suretiyle kişilere ticari nitelikli iletiler gönderilmesinin, bir kişisel veri işleme faaliyetine işaret ettiğini ve dolayısıyla ticari nitelikli bir elektronik iletinin, ticari elektronik ileti gönderilmesine ilişkin mevzuata uygun olarak gönderilmesi gerekmektedir, **ticari elektronik iletilerin gönderilmesi süreçlerinin aynı zamanda kişisel verilerin korunması mevzuatına da uygun olması gerektiğini** belirtmiştir.

Nitekim, Kurul'un 16.10.2018 tarihli ve 2018/119 sayılı [ilke Kararı](#)'nda kişilerin **iletişim bilgilerinin pazarlama amaçlı iletiler göndermeden önce veya en geç elektronik ileti gönderme onayının alındığı sırada işlenmesinin Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan işleme şartlarından açık rıza kapsamında olduğu** değerlendirilmiş ve Kanun'da yer alan işleme şartlarından herhangi biri olmaksızın e-posta veya kısa mesaj gönderen veri sorumluları hakkında Kanun'un 18'inci maddesi kapsamında işlem tesis edileceği hususu açıklığa kavuşturulmuştur. Bu bağlamda, söz konusu ilke kararın da, ticari elektronik iletilerin gönderilmesine ilişkin değil, kişisel verilerin işlenmesi süreçlerine ilişkin bir karar olduğu vurgulanmıştır.

İlgili kararda, somut olayda, veri sorumlusu hakkında Kurum'a ihbarda bulunan şahıs tarafından ayrıca Ticaret Bakanlığı'na da başvuruda bulunmuş olduğu; Ticaret Bakanlığı'nın 17.04.2019 tarihli 43541135 sayılı yazısı ile "Konunun KVKK Çerçevesinde Değerlendirilmesi" talebiyle Kurul'a iletildiği ve bu durumun, söz konusu başvurunun kişisel verilerin korunması düzenlemeleri bağlamında ele alınması gerekliliğini ortaya koyduğu belirtilmiştir. Öte yandan, Kurum tarafından veri sorumlusuna yönelik başlatılan incelemenin, Kurum'a intikal eden ihbarın değerlendirilmesini müteakip, Kanun'un 15'inci maddesinin 1 numaralı fıkrasında verilen yetki çerçevesinde **Kurul tarafından re'sen başlatılmış olduğu** karar metninde açıklığa kavuşturulmuştur.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Ticari Elektronik İletişimler Bakımından Değerlendirme

Kurul tarafından yapılan incelemede, www.amazon.com.tr sayfasında bir üyelik profili oluşturulmak suretiyle, iletişim bilgisinin pazarlama amaçlı iletiler gönderilmesi amacıyla işlenmesi hususunda ilgili kişilerin açık rızasının alınıp alınmadığı kontrol edilmiş olup; üyelik yapılabilmesi için gerekli bilgilerin girilmesi sırasında herhangi bir açık rıza alınmadığı, üyelik sürecinin tamamlanmasının ardından girilen “Hesabım” sekmesinde “İletişim Tercihleri” bölümünde “Genel Ayarlar” başlığında, “*e-postalar Őu anda E-posta adresine gönderiliyor*” açıklamasının yer aldığı, “Promosyon E-postaları” başlığına tıkladığında ise “*haberdar olmak istediğiniz tüm iletişim kategorilerini seğin*” ifadesine yer verilmele birlikte, 10 adet başlığın önceden tıklanmış olarak ekranda belirlediği, bu bölümün en altında ise “*lütfen bana artık pazarlama e-postaları göndermeyin*” kutucuğunun yer aldığı tespit edilmiştir.

Gerçekleştirilen inceleme kapsamında Kurul tarafından Kanun’da “belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür irade ile açıklanan rıza” olarak tanımlanan açık rıza çerçevesinde veri sorumluları tarafından **ilgili kişilerden alınacak açık rıza beyanlarında opt-out, yani bireyin önceden onayını almaksızın kişisel verilerinin işlenmesine otomatik onay verdiklerinin kabul edildiği ve kişilere bu onayı kaldırmaları yönünde imkân veren bir sistemin değil, opt-in yani bireyin bilinçli eylemi ile kişisel verilerinin işlenmesine onayı vereceği bir sistemin kullanılması gerektiği** açıkça ortaya konmuştur.

Her ne kadar veri sorumlusu tarafından “Gizlilik Bildirimi”nde “*Amazon.com.tr’yi ziyaret ederek işbu Gizlilik Bildiriminde belirtilen uygulamaları kabul etmekte ve onaylamaktasınız*” ifadesinin yer aldığı ve böylece ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlendiğinden sadece haberdar olmadığı aynı zamanda “Gizlilik Bildirimi”ni onaylayarak bu hususu kabul etmiş olduğu iddiası önde sürülmüş olsa da, Kurul tarafından yapılan incelemede üyelik oluşturulurken herhangi bir aşamada açık rıza alınması yoluna gidilmediği tespit edilmiştir.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Ticari Elektronik İletişimler Bakımından Değerlendirme

Bilindiği üzere, Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in ("**Aydınlatma Tebliği**") 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendinde, kişisel veri işleme faaliyetinin açık rıza şartına dayalı olarak gerçekleştirilmesi halinde aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın alınması işlemlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Kurul tarafından "Gizlilik Bildirimi"ndeki ifadenin, aydınlatma yapılırken aynı zamanda kişilerden açık rıza alınması yoluna gidildiği izlenimi yarattığı; **açık rıza dışında işleme nedenlerinin varlığı halinde açık rıza alınması yoluna gidilmesinin, dürüstlük kuralına aykırılık şeklinde yorumlandığı ve açık rıza gerektiren veri işleme süreçleri bakımından da aydınlatmanın yapılması ile açık rızanın sitesinde yayımlanan "Gizlilik Bildirimi"nin birçok bilgi içermesi ve veri işlemeye ilişkin genel bir bilgilendirme olması nedeniyle veri sorumlusu tarafından kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilgili kişilere aydınlatma yapıldığı ve açık rıza alındığı anlamına gelmediğini** vurgulamıştır.

Sonuç olarak Kurul, **veri sorumlusunun ilgili kişilerin iletişim bilgilerini işlemek suretiyle ticari elektronik ileti göndermek hususunda ilgili kişilerin açık rızasının alınmadığı, açık rıza dışında da bir işleme nedenine dayanılmadığını göz önünde bulundurarak Kanun'un 12'nci maddesinde yer alan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbiri alma yükümlülüğünü yerine getirmediği** kanaatine varmıştır.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Hizmet Őartı ve Temel İlkeler Bakımından Değerlendirme

Kurul tarafından veri sorumlusunun, “Gizlilik Bildirimi” metninde “*Belirli bilgileri vermemeyi tercih edebilirsiniz, ancak bu durumda Amazon Hizmetlerinin çoğundan yararlanamazsınız.*” ya da “*Çerezlerimizi engellerseniz veya reddederseniz alışveriş sepetinize ürün ekleyemez, satın alma aşamasına geçemez veya oturum açmanızı gerektiren herhangi bir Amazon hizmetini kullanamazsınız.*” ifadelerine yer verilerek **kişisel verilerin işlenmesinin hizmet şartına bağlandığı** değerlendirilmiştir.

Ayrıca, sözleşmenin taraflarına ait kişisel veri işlenmesi durumunda ayrıca açık rıza alınmasının ve de açık rızayı üyeliğin ve hizmetin dolayısıyla sözleşmenin bir koşulu olarak dayatılmasının, **diğer kişisel veri işleme şartlarının varlığı durumunda açık rıza alınmasının ilgili kişinin yanıtılması ve yanlış yönlendirilmesi dolayısıyla veri sorumlusunca hakkın kötüye kullanılması** anlamına geleceği ve ayrıca **hizmetin açık rıza şartına bağlanmış olmasının açık rızayı sakatlayacağı** dikkate alınarak **bu durumun Kanun’un 4’üncü maddesinde yer alan hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma ve işleme amacı ile bağli, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerine aykırılık teşkil ettiği** kanaatine varılmıştır.

Ek olarak, amazon.com.tr’nin topladığını beyan ettiği veriler arasında yer alan ilgili kişinin arkadaşlarının bilgilerinin, ilgili kişi bakımından kişisel veri olmakla birlikte ayrıca bu bireylere ait birer kişisel veri niteliği de taşıdığı ve böylece üye ile amazon.com.tr arasında bulunan sözleşmenin ifası veya üyenin açık rızası hukuki şartlarına dayalı ilişki kapsamında, **üyenin temas kişilerine ait e-posta adreslerinin de bu kişilerin açık rızalarına dayanmaksızın işlendiği** tespit edilmiştir. Öte yandan, yine işlenen veriler arasında beyan edilen **kredi geçmişı bilgilerinin, duruma ilişkin bilgilerinin, kurumsal ve finansal bilgilerin işlenmesinin orantılı ve sınırlı bilgiler olmadığı, işlenen verilerin ilgili kişiler tarafından en azından öngörülebilir olması gerekmekte olduğu ve veri sorumlusunca “işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma” ilkesine aykırı hareket edildiği** değerlendirilmiştir.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Kişisel Verilerin Yurt İçinde Aktarımı Bakımından Değerlendirme

Veri sorumlusunun ‘‘Gizlilik Bildirimi’’ incelendiğinde ‘Amazon Kişisel Bilgilerinizi Paylaşıyor mu?’ başlığı altında açıklanan Őekillerde paylaŐım yapıldığı belirtilerek son maddede ‘‘Yukarıda belirtilenler haricinde, hakkınızdaki kişisel bilgiler üçüncü taraflarla paylaşıldığında, bir bildirim alacaksınız ve bu bilgileri paylaşmamayı Őeçme Őansınız olacaktır.’’ ifadesine yer verilmiştir. Kurul tarafından:

- metinde yer aldığı Şekilde ilgili kişinin kişisel verilerini paylaşmamayı tercih etme Şansının mümkün olması, ancak ilgili kişinin açık rızasına istinaden verilerinin işlenmesi halinde geçerli olabileceği,
- Kanun’un 8’inci maddesinin 2 ve 3 numaralı fıkraları kapsamında gerçekleştirilen veri aktarımı işlemlerinde ilgilinin açık rızası aranmayacağı gibi, bu durumlarda ilgili kişinin verilerini paylaşmamayı tercih etme Őansı da bulunmayacağı,
- **açık rızanın en geç aktarma faaliyeti gerçekleştiği sırada alınması gerektiği, bundan sonra alınacak açık rıza mevzuata uygun kabul edilemeyeceği ve dolayısıyla, aktarım faaliyetinin gerçekleşmesinden sonra rızanın geri alınabileceğinin söylenmesinin kanun lafzının tersine yorumlanacağı,**
- açık rıza alınmadan aktarılan verilerin rıza geri alındıktan sonra akıbetinin ne olacağıın bilinmemekte olduğu

değerlendirmelerinde bulunulmuş ve bu nedenlerle, **kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin gizlilik bildiriminde yer alan muğlak ifadelerin, aktarıma ilişkin Kanun hükümlerine aykırı olduğu** kanaatine varılmıştır.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarımı Bakımından Değerlendirme

Kurul tarafından yapılan incelemede veri sorumlusunun yurt dışına veri aktarımını sağlamak amacıyla Kurul'un onayını almak üzere taahhütname mektuplarını Kurul'a sunduğu ve ancak Kurul'un henüz bu yönde bir karar vermediği **ve yeterli korumaya sahip ülkelerin de henüz belirlenmediği değerlendirildiğinde kişisel verilerin yurt dışına aktarılması için tek yöntem ilgilinin açık rızasının alınması** olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca, veri sorumlusundan alınan yazıda hali hazırda mevzuata uygun olarak yurt dışına veri aktarım faaliyeti yapıldığı belirtilmiş olsa da "Amazon Hesabınızı Oluşturun" sekmesine tıklayarak "Gizlilik Bildirimi"nin de kabul edildiği; aynı şekilde kayıtlı bir müşteri, site üzerinden sipariş verdiğinde kendisine "Gizlilik Bildirimi"nin kabul edildiğine dair tekrar hatırlatma yapıldığı belirtilerek ilgili kişilerin rızasının alındığı veri sorumlusunca iddia edilmekle birlikte, **zımni irade beyanı ile onay alınmasının mevzuata uygun kabul edilemeyeceği** değerlendirilmiştir.

Ek olarak, belirli bir konu ile sınırlandırılmayan ve ilgili işlemle sınırlı olmayan genel nitelikteki açık rızalar **"battaniye rızalar"ın hukuken geçersiz olduğu** ve bu kapsamda "Gizlilik Bildirimi"ne onay verildiği yönünde yapılacak bilgilendirme ile "veri işleme" kapsamına giren bütün fiillerin (çerezlerle izleme, aktarma, paylaŐma, depolama vb.) tek bir rıza beyanı ile onaylanmasının hukuka uygun olmadığı mütalaa edilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Kurul tarafından söz konusu **aktarımın Kanun'un 12'nci maddesinde yer alan veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerle aykırılık oluŐturduđu** kanaatine varılmıştır.

KURUL DEĞERLENDİRMELERİ

Çerezler Bakımından Değerlendirme

Kurul tarafından veri sorumlusunun internet sitesindeki “Kullanım ve Satış Şartları” metni incelendiğinde Amazon Europe Core SARL, Amazon Turkey Perakende Hizmetleri Limited Şirketi ve/veya iştirakleri ("Amazon"), Amazon.com.tr (internet sayfası) ziyaret edildiğinde veya buradan alışveriş yapıldığında; Amazon ürünleri, hizmetleri, mobil Amazon uygulamaları veya yukarıdakilerle bağlantılı olarak Amazon tarafından sunulan hizmetler kullanıldığında (toplu olarak "Amazon Hizmetleri") ilgili kişilere internet sayfası özelliklerinin, diğer ürünlerin ve hizmetlerin sunulduğu beyan edildiği tespit edilmiştir. Öyle ki, veri sorumlusu tarafından çerezler hakkında hazırlanan metinde siteyi ziyaret eden kişilerin tarayıcılarını veya cihazını tanımak, ilgileri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak; gerekli özellik, hizmetleri sağlamak ve aşağıda sayılanların da aralarında bulunduğu ek amaçlar için çerezlerin, piksellerin ve diğer teknolojilerin (hep birlikte “çerezler” olarak anılacaktır) kullanıldığı beyan edilmiştir.

Kurul tarafından yapılan değerlendirmede, **yapılan işleme faaliyetinin site ziyaret edildiğinde başladığı** ve bu durumda sitede gerekli metinlere yer verildiği savından yola çıkılarak Kanun’da hüküm altına alınan aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiği sonucuna varılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir. **Siteyi ilk defa ziyaret eden bir kişinin daha henüz veri sorumlusu ile bir sözleşme ilişkisi içine girip girmeyeceğinin ya da kişisel verilerinin işlenmesine açık rızası olup olmayacağına belirli olmaması düşünüldüğünde yalnızca siteye girmiş olması ile verilerinin işlenmesi yönünde açık iradesini beyan ettiği düşünülemez.** Farklı veri işleme araçları kullanılarak site ziyareti ile birlikte veri işlenmeye başlanması için aydınlatmanın öncelikle internet sitesine giriş aşamasında yapılması gerekmektedir. **Ancak site girişinde farklı araçlarla (örn. çerezler) kişisel verilerin işlendiğine dair bir bilgilendirme sunulmamakla birlikte (ör. pop-up mesajlar) yapılan işleme için izin verilmesine dair bir istem de mevcut değildir (örn. sitemizde gezinmeye devam etmek için çerez bildirimimize onay vermelisiniz).** Kurul tarafından bu durumun hem işleme faaliyetindeki açık rıza şartına hem aydınlatma yükümlülüğüne aykırılık teşkil etmekte olduğu ve internet sitesine girişle birlikte kişisel verilerin işlenmeye başlamasına karşın aydınlatmanın yapılmaması, veri sorumlusunun çerezler vasıtasıyla işlenen söz konusu kişisel verilere ilişkin aydınlatma yükümlülüğünü Kanun’un 10’uncu maddesinde ve Aydınlatma Tebliği’nde düzenlendiği şekilde yerine getirmediği kanaatini oluşturmadığı değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

KURUL KARARI VE YAPTIRIMI

Veri sorumlusunun, ilgili kişilerin iletişim bilgilerini işlemek suretiyle ticari elektronik ileti göndermek hususunda ilgili kişilerin açık rızasını usulüne uygun olarak almadığı; açık rıza dışında da bir işleme nedenine dayanmadığı; diğer yandan üyenin temas kişilerine ait e-posta adreslerinin de bu kişilerin açık rızalarına dayanmaksızın işlendiği ve ayrıca veri sorumlusu tarafından Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan genel ilkelere aykırı hareket edildiği

Veri sorumlusunun "Gizlilik Bildirimi" metninde yer alan ifadeden ilgili kişinin kişisel verilerini paylaşmamayı tercih etme şansının mümkün olmasının, ancak ilgili kişinin açık rızasına istinaden verilerinin işlenmesi halinde geçerli olabileceği ve ancak usulüne uygun bir açık rıza alınmadığı ve bu nedenle kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin Kanun hükümlerine aykırı hareket edildiği

Yeterli korumanın bulunduğu ülkelerin Kurul'ca henüz belirlenmediği ve veri sorumlusunun yazılı taahhüdünün Kurul tarafından onaylanmadığı da dikkate alındığında, veri sorumlusunun kişisel verilerin yurt dışına aktarılması konusunda ilgili kişilerin açık rızasını alması gerektiği, ancak veri sorumlusunun usulüne uygun bir açık rıza alma yoluna gitmediği, yalnızca Gizlilik Bildirimi'nde yer alan hususların kabul edilmiş olduğu varsayımının Kanun'a uygun bir açık rıza olarak nitelendirilemeyeceği

hususları dikkate alınarak, Kurul tarafından veri sorumlusu tarafından Kanun'un 12/1 madde hükmünde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden dolayı Kanun'un 18/1(b) madde hükmü kapsamında

1.100.000 TL idari para cezası

uygulanmasına karar verilmiştir.

KURUL KARARI VE YAPTIRIMI

Veri sorumlusunca internet sitesinde yayımlanan “Gizlilik Bildirimi”nin, birçok bilgi içermesi, veri işlemeye ilişkin genel bir bilgilendirme olması nedeniyle kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilgili kişilere aydınlatma yapıldığı anlamına gelmediği göz önünde bulundurulduğunda ihbar edilen internet sitesine girişle birlikte çerezler vasıtasıyla kişisel verilerin işlenmeye başlamasına karşın, çerezler, üyelik giriŐi gibi veri işleminin başladığı hiçbir aşamada aydınlatma yükümlülüğünün, Kanun’un 10’uncu maddesinde ve Aydınlatma Tebliğ’inde düzenlenen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirilmediği

Hususları dikkate alınarak, Kurul tarafından Kanun’un 10’uncu maddesinde düzenlenen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyen veri sorumlusu hakkında Kanun’un 18/1(a) madde hükmü uyarınca
100.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, veri sorumlusunun tespit edilen ihlaller göz önünde bulundurularak **kişisel veri işleme süreçlerini ve bununla uyumlu şekilde “Gizlilik Bildirimi”, “Kullanım ve Satış Şartları” ve “Çerez Bildirimi”** metinlerini güncelleyerek internet sitesini ve uygulamalarını Kanun’a uygun hale getirerek sonucundan Kurul’a bilgi vermesi yönünde **talimatlandırılmasına karar verilmiştir.**

DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Kişisel verilerin yurt dışına hukuka aykırı aktarımı bakımından ilk kez yaptırım uygulanmıştır. Böylece, Kurul'un yeterli koruma bulunan ülkeler listesini henüz açıklamamış olması nedeniyle Kurul'un konu hakkında herhangi bir yaptırıma hükmetmeyeceğine ilişkin uygulamadaki yaygın görüş aksine yaptırıma hükmedilmiştir.

İlgili karar kapsamında, ilgili kişilerden alınacak açık rızaya ilişkin kurgu bakımından opt-out, yani bireyin önceden onayını almaksızın kişisel verilerinin işlenmesine otomatik onay verdiklerinin kabul edildiği ve kişilere bu onayı kaldırmaları yönünde imkan veren bir sistemin değil, opt-in sisteminin yani bireyin bilinçli eylemi ile kişisel verilerinin işlenmesine onay vereceği bir sistemin kullanılması gerektiği yeniden vurgulanmıştır.

Yurt dışına kişisel verilerin aktarılması bakımından Kanun'daki açık rıza dışındaki işleme şartlarına dayanılan durumlarda Kurul tarafından henüz yeterli koruma bulunan ülkeler listesinin açıklamamış olması nedeniyle Kurul'ca asgari çerçevesi belirlenmiş taahhünamelerin ve bağlayıcı şirket kurallarının onaylanmadığı durumlarda ancak ilgili kişilerin açık rızasının temin edilmesi suretiyle aktarımın gerçekleştirilebileceği hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

Kişisel veri olarak değerlendirilen çerezler aracılığıyla kişisel verilerin toplanması ve işlenmesi faaliyetleri bakımından ilgili platformun ilk kez ziyaret edildiği aşamada mevzuata uygun şekilde ilgili kişilerin bilgilendirilmesi ve gerekmesi halinde farklı amaçlarla toplanan çerezlerin işlenmesine ilişkin ilgili kişilerden opt-in olarak açık rıza temin edilmesi gerektiği hususları açıklığa kavuşturulmamıştır.

DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Karar kapsamında belirli bir konu ile sınırlandırılmayan ve ilgili işleme sınırlı olmayan genel nitelikteki “battaniye rızalar”ın hukuken geçersiz olduğu ve bu kapsamda tüm veri işleme faaliyetlerinin (örn. çerezlerle izleme, aktarma, depolama) tek bir rıza beyanı ile onaylanmasının hukuka uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Dolayısıyla Kurul’un AB uygulamalarına benzer şekilde açık rızaların “granular” yani belli bir amaca özgülenmiş olması gerektiği yaklaşımını benimsediği açıktır.

Karara konu somut olayda ticari elektronik iletilere ilişkin farklı ve özel bir düzenleme bulunduğu iddiasında bulunulmuş olsa dahi, söz konusu faaliyetler kapsamında kişisel verilerin de işleniyor olması nedeniyle konunun Kurul’un yetkisi çerçevesinde ve Kanun kapsamında değerlendirilmesinin önünde bir engel teşkil etmediği hususu açıklığa kavuşturulmuştur. Aksi halde farklı özel düzenlemelere (örn. bankacılık, sigortacılık) tabi hiçbir faaliyetin Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği yönünde hatalı bir yoruma ulaşılabilecektir.

Uzun zamandır belirsizliğini koruyan pazarlama amacıyla gerçekleştirilen ticari elektronik ileti gönderimleri bakımından Kanun kapsamında temin edilecek açık rıza ile ETK kapsamında temin edilecek onayın birlikte mi ayrı ayrı mı alınması gerektiği hususuna bu kararda değinilmemiştir.

İlgili karar kapsamında, diğer kişisel veri işleme şartlarının varlığı durumunda açık rıza alınmasının dürüstlük kuralına aykırılık olarak değerlendirileceği ve ilgili kişilerin öngöremeyeceği ve amaçla orantılı ve sınırlı olmayan verilerin işlenmesinin veri minimizasyonu ilkesine aykırı hareket edildiği şeklinde yorumlanacağı hususları vurgulanmıştır.

Duyuruya konu karar ve kişisel verilerin korunması mevzuatına ilişkin her türlü sorunuz bakımından aşağıdaki ilgili kişilerle temasa geçebilirsiniz.

Ayşe Ülkü SOLAK
Partner

19 Mayıs Cad. Dr. İsmet Öztürk Sok. Elit Residence
Kat: 1- 4-10-19-29 Şişli 34360 İstanbul, Türkiye
T: +90 (212) 217 18 80
F: +90 (212) 217 18 90
M:+90 (537) 065 7586

Tuğçe GELİR
Kıdemli Avukat

19 Mayıs Cad. Dr. İsmet Öztürk Sok. Elit Residence
Kat: 1- 4-10-19-29 Şişli 34360 İstanbul, Türkiye
T: +90 (212) 217 18 80
F: +90 (212) 217 18 90
M:+90 (531) 261 04 28